

45. møde

Fredag den 23. januar 2004 kl. 10.00

Dagsorden

1) Forhandling om redegørelse nr. R 8:
Kulturministerens redegørelse af 18. december 2003 om det danske sprog.
(Anmeldt 18/12 2003. Redegørelsen givet 18/12 2003. Meddelelse om forhandling 18/12 2003).

2) Første behandling af lovforslag nr. L 121:
Forslag til lov om postbefordring.
Af trafikministeren (Flemming Hansen).
(Fremsat 17/12 2003).

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 53:
Forslag til folketingsbeslutning om sikring af tilstrækkelig færdgekapacitet til Bornholm.
Af Keld Albrechtsen (EL) m.fl.
(Fremsat 18/11 2003).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Forhandling om redegørelse nr. R 8:
Kulturministerens redegørelse af 18. december 2003 om det danske sprog.
(Redegørelsen anmeldt 18/12 2003. Redegørelsen givet 18/12 2003. Meddelelse om forhandling 18/12 2003).

Forhandling

Ester Larsen (V):

Den sprogpolitiske redegørelse, som vi skal behandle i dag, er karakteristisk for dansk politisk tænkning. Regeringens mål er klart: Den ønsker at styrke vort modersmål. Det er vigtigt, at vi viser vores sprog overordentlig stor opmærksomhed, hvis vi vil sikre, at vi også fremover har dansk som et komplet kultursprog og ikke kun som et familie- og spisebordsprog.

I modsætning til en række andre lande ønsker vi imidlertid ikke at nå målet gennem etab-

lering af en spropprotektionistisk lovgivning med tilhørende sprogpolti. Vi tror mere på god undervisning, på anbefalinger og på opfordringer end på forbud og puristisk sprogrøgt. Nogle lande ofrer stor energi på at udvikle afløsningsord for de indtrængende engelske gloser. Det finder vi ikke påtrængende nødvendigt.

Det karakteristiske for regeringens sprogredgørelse er, at opmærksomheden rettes mod en række sammenhængende aktiviteter, der hver især har afgørende indflydelse på, hvordan sproget udvikles og bruges.

Den sproglige stimulation er af stor betydning for et barns udvikling. Derfor skal det gennem læreplaner for dagtilbud for småbørn sikres, at der arbejdes bevidst med børns sprogudvikling gennem lege, samtaler, fortællinger, rim og sange. Regeringen har endvidere sikret en særlig sprogstimulation for tosprogede børn fra 3-årsalderen; denne indsats blev igangsat den 1. januar 2003. Tilsvarende har regeringen ved gennemførelse af bindende mål i folkeskolen sikret, at danskundervisningen får en klar kulturel forankring, og at litteraturlæsning, sproglig opmærksomhed og elementær grammatik styrkes. Formålet er at gøre eleverne fortrolige med den kultur, de vokser op i.

Forudsætningen for, at den øgede sproglige indsats bærer frugt, er naturligvis, at pædagoger og lærere besidder de relevante kompetencer. Det er derfor vigtigt, at der lægges vægt på styrkelse af de studerendes egne færdigheder i mundtlig og skriftlig sprogfærdighed, når der følges op på den aktuelle evaluering af disse uddannelser.

Også danskundervisningen i alle fire gymnasieuddannelser skal styrkes, og det sker i forbindelse med gymnasireformen. Regeringen lægger vægt på, at gymnasieungdommen får et solidt kendskab til centrale litterære værker og deres almene sprogforståelse styrkes, og også universiteterne skal være opmærksomme på deres forpligtelser over for det danske sprog.

De fleste studerende skal forberedes til at varetage væsentlige arbejdsopgaver i det danske samfund, mens en mindre del vil finde deres fremtid i en international forskningsverden. Det kræver høj sproglig kompetence i både dansk og engelsk, og derfor er parallel sproglighed en nødvendighed på de videregående uddannelser. At mange afhandlingerne offentliggøres på engelsk er både naturligt og ønskeligt.

Kl. 10.05

Men det er også nødvendigt, at dele af den avancerede forskning kan formidles på dansk. Det ville være ulyksaligt, hvis formidling af viden hæmmes af mangel på et dansk fagsprog. For at sikre dansk som videnskabssprog og dermed undgå domænetab ønsker regeringen derfor, at doktorafhandlinger og ph.d.-afhandlinger forfattet af danske forskere på engelsk eller et andet fremmedsprog skal ledsages af et dansk resumé.

Domænetab for dansk truer især i den akademiske verden og i erhvervslivet. Vi ser, at virksomheder i stigende grad fravælger dansk til fordel for engelsk, men det kan også registreres, at det kan give ulemper, og derfor har flere firmaer indset nødvendigheden af parallelsproglighed.

Det ligger naturligvis totalt uden for Folketingets kompetence at blande sig i erhvervslivets sprogpolitik, men det må være tilladt at udtrykke et fromt ønske om, at virksomheder udarbejder en velovervejede sprogpolitik, og at man måske leflede lidt mindre for managementsproget og eksempelvis benyttede danske stillingsbetegnelser i annoncer i danske aviser efter danske medarbejdere.

Redegørelsen anbefaler, at myndigheder intensiverer den sproglige indsats og peger på en lang række initiativer. Det fremhæves endvidere, at regeringen fortsat vil arbejde for, at EU-retsregler offentliggøres på dansk. Personlig kunne jeg også godt ønske en særlig indsats fra dansk side for et enklere sprog i EU's retsakter. Så længe man fastholder den regel, at oversættelsen bindes til oversættelse punktum for punktum, er det ikke muligt at fremme en enklere sproglig struktur i den danske version end den retsakten oprindeligt er forfattet i.

Regeringen har sikret en vifte af sammenhængende initiativer på uddannelsesfronten, men da sproget påvirkes og formes af mange faktorer, skal opmærksomheden også rettes mod andre kræfter. Derfor har regeringen sikret, at medieforliget indeholder sprogkrav i de public service-kontrakter, der er indgået med DR og TV 2. Her er det pålagt stationerne at føre en aktiv sprogpolitik, der medvirker til at bevare og udvikle det danske sprog, så lyttere og seere møder og oplever et korrekt og forståeligt dansk. Da kravet er indskrevet i kontrakterne, er det et bestyrelsesansvar, at det respekteres, og det er glædeligt, at bestemmelsen allerede nu har resulteret i to spændende publikationer, der

forhåbentlig vil inspirere og skærpe den sproglige opmærksomhed i medierne.

Under forespørgselsdebatten i foråret blev den ulyksalige situation med to konkurrerende kommasystemer ikke omtalt med ét eneste ord. De kaotiske kommaregler førte til, at mange, både elever og voksne, helt opgav at interessere sig for korrekt kommasætning, men lykkeligvis har vi nu fået afsluttet den uværdige kommastrid. Indgående diskussioner i dagspressen om de kaotiske forhold blev nemlig afsluttet med en fornuftig aftale med Dansk Sprognævn om, at der fremover kun skal være ét kommasystem, og jeg vil personlig gerne takke Sprognævnet for udvist smidighed i denne sag, som har ligget mig meget stærkt på sinde.

I redegørelsen omtales også væsentlige sprogstøttende initiativer inden for film, litteratur, bibliotek og teater. Der er her tale om dels videreførelse, dels forstærkelse af en tidligere politik. Kunstrådet har med sin nye handlingsplan signaleret vilje til intensivering af støtte til dansk sprogkultur.

Den helt afgørende fornyelse er dog den stærke vægtlægning på forbedring af den sproglige kompetence rækkende fra småbarnsalderen over grundskole og gymnasium til universiteternes verden. Den basale forudsætning for, at dansk bevares som et fuldgældigt kultursprog, er naturligvis, at vi bruger det overalt, hvor det er muligt; så enkelt forholder det sig. Hvis alt for mange danskere finder, at de udsender særlig smarte signaler ved at spække deres sprog med amerikanske udtryk og managementjargon, forarmes og svækkes vort sprog, og man kunne godt ønske sig en holdningsændring, så det blev mere prestigegivende at benytte og udvikle et varieret og korrekt dansk.

Venstre ønsker med de initiativer, der er indholdt i denne redegørelse, at give et konstruktivt bidrag til en god dansk sprogkultur. Sprogets betydning for vores identitet, både som enkeltmennesker og som samfund, kan næppe overvurderes. Det er sproget, der binder os sammen, sproget er både kultur og samfundsskabende, så der er mange gode grunde til at passe godt på det.

Formanden: Ordføreren må gerne blive stående på talerstolen, for der er korte bemærkninger fra hr. Ole Sohn og hr. Naser Khader.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne spørge fru Ester Larsen, om det var en fortalelse, når fru Ester Larsen sagde i afslutningen af ordførertalen, at vi skal bruge sproget, hvor det er muligt.

Indledningsvis sagde fru Ester Larsen, at hun er glad for, at vi ikke laver en sproglov, for så vil der være tale om protektionisme, og det ønsker fru Ester Larsen ikke. Men hvorfor skal det være negativt at lave en sproglov? En sproglov kunne netop have til formål at sikre, at det danske sprog bliver brugt i alle samfundets hjørner og ikke bare som et fromt ønske, hvor det er muligt. Det er netop det, der er hele kerneproblemet. Hvis man kun bruger dansk, hvor det er muligt, kan man ende i situationer, hvor det danske sprog efterhånden udfases, hvis vi ikke gør en aktiv indsats for at holde det ved lige, primært inden for erhvervslivet og universitetsverdenen.

Det er utrolig vigtigt for at sikre sammenhængskraften i samfundet at bruge dansk overalt, så derfor vil jeg gerne høre, om det var en fortalelse, eller om det kun er den negativt ladede del af en sproglov, fru Ester Larsen ikke ønsker. Kan vi ikke være enige om, at det ville være hensigtsmæssigt at arbejde frem mod en offensiv, fremadrettet sproglov?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg indskød sætningen »hvor det er muligt« i erkendelse af, at der er situationer, f.eks. i international videnskabelig sammenhæng, hvor et fremmedsprog er arbejds sproget, og det var for ikke at fornægte virkeligheden, at jeg tog det lille forbehold med. Selvfølgelig er det vores klare holdning – og det håber jeg sandelig er fremgået af de bemærkninger, jeg kom med – at vi ønsker at styrke dansk sprog så meget som overhovedet muligt.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg er fuldstændig enig med fru Ester Larsen i, at der er situationer, hvor primært engelsk er arbejds sproget, også i dele af det danske samfund. Men netop her kunne det jo være en mulighed at sikre via en sproglov, at man får parallel sproglighed, så forskningsresultater, afhandlinger og lignende, som bliver udgivet på engelsk, som minimum bliver forsynet med et dansk resumé.

For at det ikke bare skal være et ædelt ønske, kunne det faktisk fremgå af en sproglov, så vi sikrer, at de forskningsresultater, som bliver publiceret på engelsk, fordi det er arbejds sproget, også bliver tilgængelige for den del af samfundet, som ikke behersker det engelske sprog.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg lagde i min ordførertale og har også i andre sammenhænge lagt utrolig megen vægt på, at vi har behov for at få danske resumeer af afhandlinger, som er forfattet på engelsk, og jeg føler, at der er gået så klare signaler til universitetsverdenen og den videnskabelige verden, at det vil undre mig meget, hvis de ikke bliver fulgt. At vi kan komme i en situation, hvor det skal gøres ved lov, skal jeg ikke afvise, men jeg synes sandelig ikke, det ville være ønskeligt.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Da vi havde forespørgselsdebatten i foråret, forstod jeg, at der var bred enighed om at få en sproglov a la Sveriges og Norges love, og jeg forstår ikke rigtig, hvorfor Venstre og regeringen ikke vil have en sproglov, så vi kan skabe nogle gode rammer for det danske sprog, og det kan styrkes i fremtiden. Jeg vil gerne have svar på, hvorfor man ikke vil gøre som i Norge og Sverige. Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål handler om domænetab. Der var også enighed om, at det, der er problemet i dag, ikke er engelske ord i det danske sprog, men brugen af engelsk i Danmark. Der er steder, hvor der udelukkende bliver brugt engelsk. Der står i redegørelsen, at der bør udarbejdes resumeer på dansk, men hvordan vil man sikre, at det virkelig sker, når der kun bliver opfordret til det? Hvordan vil man sikre, at det sker?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Det fremgår af redegørelsen og af debatten i øvrigt, at Rektorkollegiet for vore universiteter fremkommer med en sprogpolitik, og det er i øvrigt regeringens holdning, at den langt, langt foretrækker liberale løsninger, hvor der opfordres og samarbejdes, frem for en ensidig lovgivning.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Det andet spørgsmål er angående domænetab og resumeer på dansk. Hvordan vil man sikre, at det sker? Vi foreslog i vores udspil i foråret at oprette en pulje, så forskere kunne skrive afhandlinger på dansk og få støtte til at få afhandlingerne oversat til fremmedsprog. Men det blev afvist, og nu siger man kun, at det er nok, at der kommer korte resumeer på dansk, og at der bør gøre det. Men hvordan vil man sikre, at det sker?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg gentager: Ved intense opfordringer til den akademiske verden. Jeg forudsætter, at det munder ud i et positivt resultat, men hvis det ikke bliver tilfældet, er situationen en anden, og så kan vi give os til at samtale om det.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg forstod fru Ester Larsen på den måde, at vi naturligvis ikke skal blande os i private virksomheders sprogpolitik, og derfor vil jeg godt spørge, om det ikke betyder, at samfundets indflydelse på det sprog, der bliver talt, bliver mindre og mindre, hvis regeringens politik om privatisering og alt muligt bliver ført igennem.

Så vil jeg også spørge ordføreren med hensyn til sproglig forurening og anvendelsen af sproget. Fru Ester Larsen snakkede om en ensidig lov, og jeg kunne godt tænke mig at få forklaret, hvad en ensidig lov betyder.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

For Venstre er det helt naturligt, at en virksomhed suverænt bestemmer, hvilket sprog den vil benytte i sit arbejde, men man kan selvfølgelig opfordre virksomheder til at være opmærksomme på de problemer, der dukker op, når selskaber fusionerer på tværs af landegrænser.

Nogle selskaber har den politik, at bestyrelsens sprog er engelsk, og at man bruger det nationale sprog på andre niveauer. Det er vigtigt, at virksomhederne har gjort sig klart, hvilket sprog de ønsker talt hvor, så vi undgår det, som truer nogle steder, nemlig et ubehageligt sprogmix af nationalsprog og engelsk. Men det er en opgave for virksomhederne selv at fastlægge deres sprogpolitik.

Når jeg brugte udtrykket en ensidig lov, lå der det i det, at det er en ensidig kommando til vores undervisningsinstitutioner at pålægge dem at udgive resumeer på dansk. Det er modsætningen til en samarbejdende politik, hvor vi fremkommer med nogle opfordringer og nogle henstillinger og samarbejder med institutionerne om at finde den sprogpleje, der kan fremme den bedste danske sprogkultur.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jamen det forstår jeg ikke, for så er alle love vel ensidige? Så er det vel også en ensidig færdselslov og en ensidig skattelov, vi har, og så er alle love vel ensidige? For mig handler det om, hvad der står i loven, og i en lov kan der jo godt stå, at nogle ting er reguleret gennem dialog og aftale. Det er jo helt op til, hvad man skriver i loven, og derfor forstår jeg simpelt hen ikke udtrykket ensidig lov.

For at drage en konklusion af det andet punkt: Betyder det, at når man privatiserer f.eks. postvæsenet, frasiger man sig muligheden for at træffe beslutning om, hvilket sprog postvæsenet skal fungere på? Er der den sammenhæng, og betyder den privatiseringspolitik, regeringen fører, så ikke, at samfundets muligheder for at træffe beslutninger af sprogpolitisk betydning bliver mindre?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

For at få del i en koncession skal man opfylde en række koncessionsbetingelser, og det vil da være helt naturligt, at de, der fordeler posten i Danmark, betjener sig af dansk. Men hvilket sprog man taler i forskellige koncerners bestyrelser, synes jeg ikke, vi skal beskæftige os med i Folketinget.

Kl. 10.20

(Kort bemærkning).

Jytte Wittrock (S):

Fru Ester Larsen kom langt omkring i sin ordførtale, og det er meget fint. Men der var et sted, hvor jeg manglede et bud, nemlig i forbindelse med den kommunikation, der er i det offentlige regi. Hvordan vil Venstre sikre, at den kommunikation foregår på en måde, så borgerne, brugerne, aldrig er i tvivl om, hvad det handler om?

Vi har på det seneste set eksempler på, at der er utrolig store vanskeligheder med at læse el-regningerne i København; der kan være mange

andre eksempler, men det er et af de sidste, der har været fremme. Hvad er Venstres bud? Hvilke krav skal der stilles til det offentlige, som jo må høre under vores regi?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Vi skal da fortsætte med at stille krav om, at man skal udtrykke sig kort og enkelt og letforståeligt, når det offentlige henvender sig til borgerne; ingen tvivl om det. Vi ser også, at der ansættes flere og flere kommunikationsmedarbejdere, altså mennesker, som er specialuddannet i at mestre sproget og stå for forståelig kommunikation, og det ville være en meget god idé, hvis offentlige institutioner gjorde sig til vane, at information og meddelelser blev set igennem af en, der havde en særlig sans for sproget.

Det er ganske vist lidt kedeligt, når vi er i den situation, at nogle skoler er nødt til at lave fælles korrekturlæsning på de skrivelser, der går ud til forældrene. Det er en vane, nogle skoler har tillagt sig som en kontrol af, at man formulerer sig ordentligt. Men det er helt klart en løbende offentlig forpligtelse at våge over, at tonen er ordentlig og sproget forståeligt.

(Kort bemærkning).

Jytte Wittrock (S):

Tak for svaret.

Et andet spørgsmål kunne være: Når vi nu bliver mere og mere internationaliserede og der sker ansættelser på tværs af landegrænser, kunne man så forestille sig, at vi i Danmark kunne stille et krav om, at samtlige ansættelseskontrakter i Danmark også er tilgængelige på dansk?

Jeg ved, at det måske er lige på kanten, men kunne vi sende en anbefaling ud, hvor vi skriver: Vi synes, det er rimeligt, at uanset om man søger en medarbejder, som potentielt kan komme fra et engelsktalende land, og opslaget er udformet på engelsk, skal det samtidig være et krav, at opslag og ansættelseskontrakter er tilgængelige på dansk?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg tror, jeg vil vælge den mulighed, som ordføreren gav mig, nemlig at anbefale, at disse dokumenter også foreligger på dansk.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg synes, det er utrolig positivt, og jeg er også helt enig med fru Ester Larsen i, at der selvfølgelig skal lægges vægt på også at formidle videnskabelig forskning på dansk og ikke kun på engelsk. Men jeg kunne godt tænke mig at spørge, hvordan det egentlig hænger sammen med den anden politik, regeringen fører, når den fjerner portostøtten til netop videnskabelige blade og tidsskrifter, som jo om noget er med til at formidle resultater på dansk, og dermed også medvirker til, at de ikke kan komme ud i nogle bredere sammenhænge.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Som jeg har gjort rede for, ligger regeringens hovedindsats på det sproglige område på uddannelsesområdet med en intensiveret sproglig indsats spændende fra børnehavestadiet til den akademiske verden. Det er her, man har en reel påvirkningsmulighed, og jeg tror, at effekten af en forbedret undervisning, dyrkelse af og fokusering på sproget i hele det spektrum, jeg nævnte, vil være langt mere betydningsfuld, uanset om portostøtten er 1 kr. eller 2 kr.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Det er meget fint, men sprog har jo også noget at gøre med at kunne kommunikere og formidle, og hvis man ønsker at bevare fagudtryk på dansk og også ønsker at kunne formidle de resultater, man kommer frem til, er det jo vigtigt, at de kommer ud. Her er netop videnskabelige blade og tidsskrifter med til at formidle nogle resultater og formidle sproget til en bredere kreds, og det er vel ikke så ringe.

Kl. 10.25

Men det vil altså sige, at på den ene side har regeringen nogle intentioner, men på den anden side bremser den det, den sådan set selv ønsker at være med til at fremme. Derfor mener jeg bare ikke, at der er sammenhæng mellem det, man siger, og det, man gør.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg synes, det er lidt ude af proportioner, når man taler om, at det skulle have en totalt ødelæggende virkning på det danske sprog, at der kommer takstforhøjelser, eller at der bortfalder en portostøtte på 1,20 kr.

Formanden:

Tak til fru Ester Larsen, og næste ordfører er fru Jytte Wittrock.

Jytte Wittrock (S):

Jeg vil gerne starte med at takke ministeren for redegørelsen.

Det er snart et år siden, vi startede debatten, og siden har sproget været på spil i mere end en forstand. Nu står vi med en redegørelse, der indeholder nogle gode bud på en sprogpolitik, en redegørelse, der kommer med vigtige anbefalinger, men også en redegørelse, der bør lægges op til mere handling.

Ministerens redegørelse viser, at han har lyttet grundigt til den debat, vi har haft, og til anbefalingerne fra landets sprogforskere. Der er fine forslag i redegørelsen, som vi glæder os til at få ført ud i livet, for sproget får jo først værdi, når det bliver omsat til handling.

I flere år har vi hørt denne vending: Fortæl mig, hvilken bil du har, så skal jeg sige dig, hvem du er. Den samme vending kan vi bruge om det danske sprog, for det gælder for sproget som for vore andre handlinger: De siger mere om os, end vi måske går og tror. Ligesom vi handler med varer eller med vores opførsel, handler vi også med sproget. Det gælder, når vi sludrer, når vi taler, når vi skriver, og også når vi tier. Der er ord, som fortæller, der er ord, som forfører, og der er ord, som flytter grænser. Men ordene gør det ikke alene. Det sker, fordi vi gør noget med ordene, når vi kommunikerer, fordi sproget er noget levende, der opstår, når vi kommunikerer med hinanden. Derfor vil jeg gå tilbage til udgangspunktet og sige: Tal til mig, og jeg skal sige dig, hvem du er.

Kulturministeren siger klart i sin redegørelse, at vi bruger sproget til mere end overførsel af budskaber. Vi bruger sproget som noget socialt, der afhænger af, hvordan vi forstår, og af, hvem vi er. Med andre ord er sprog og identitet to ting, der hænger sammen. Både sprog og identitet er noget, der ændrer sig, og derfor er jeg glad for, at kulturministerens redegørelse fremstår som en sprogpolitik og ikke som et sprogpolti, der med rødt blæk vil rense sproget for alle udenlandske ord.

Vi skal ikke svække det engelske sprog eller fastsætte snævre grænser for det danske. Vores opgave skal være at styrke det danske sprog, og det er vi i Socialdemokratiet meget optaget af. Der er fra os en klar opbakning til, at man holder et vågent øje med det danske sprog. Det er

en vigtig kulturpolitisk opgave at støtte og understøtte det danske sprog, det gør vi allerede, og det skal vi fortsat gøre ved at støtte dansk-sproget film, teater og litteratur og holde godt fast i public service-kravet om danske og dansk-sprogede produktioner i de danske medier.

Der skal gives vejledning og gode råd, så sprogpolitikken resulterer i en positiv udvikling af den sproglige bevidsthed; det er vi enige i. Men mange steder halter det stadig med kommunikationen i Danmark, og flere af anbefalingerne skal følges op af konkrete tiltag, for ellers risikerer vi, at sprogpolitikken ryger ned i skrivebordsskuffen som et flot, men ukrøllet papir. Vi savner, at der bliver afsat de tilstrækkelige midler, så sprogpolitikken rent faktisk også kan implementeres.

Kl. 10.30

For et år siden viste en årsberetning fra læreruddannelsens censorberedskab, at hver tiende studerende på de danske seminarier dumper i dansk. Det er et alarmerende tal, må man sige, når man ved, at det er disse unge, der skal være sproglige formidlere for de danske børn. Men kulturministerens redegørelse fortæller desværre ikke, hvordan fagligheden bliver styrket, så vi får dygtige lærere, der uddanner dygtige elever.

Vi hører om forholdet mellem forskere og medier, men ikke om, hvordan ministeren vil sikre sig, at forskerne også formidler til folket og rent faktisk deltager i den offentlige debat. Vi hører, at de offentlige institutioner i stigende grad udarbejder en sprogpolitik, men vi hører ikke, at ministeren tager initiativ til, at det bliver brugt aktivt af alle medarbejdere.

Det er sproget, der er på spil, og der er meget på spil, for vi er, som vi kommunikerer, men det betyder også, at vi er, som vi handler. Derfor skal der konkrete initiativer til, hvis vi skal styrke det danske sprog. Der skal handling til for at forbedre kommunikationen.

Nogle af disse initiativer er ministeren kommet med i dag, men vi håber, at han griber bolden og tager vores kommentarer til sig, for så får vi nemlig mennesker, der får endnu bedre mulighed for at deltage i en demokratisk debat og jonglere på den sproglige arena.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg er meget enig i hovedparten af det, fru Jytte Wittrock kom med i sin ordførertale, specielt bemærkningen om, at der savnes midler til at im-

plementere de initiativer, som er nødvendige for at sikre det danske sprog.

Derfor vil jeg gerne spørge fru Jytte Wittrock, om Socialdemokratiet vil være indstillet på, når lejlighed byder sig, det vil givetvis være efter et valg, sammen med den kreds af partier, som har den interesse, at sikre det aktive danske sprog via en sproglov, sådan at vi netop også sikrer, at der bliver tilført midler for at implementere de initiativer, som vi mener er nødvendige for at have et aktivt og levende dansk sprog.

(Kort bemærkning).

Jytte Wittrock (S):

Det tør jeg godt give et tilsagn om.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Når ordføreren efterlyser handlinger, kunne jeg godt tænke mig en sådan lidt mere præcis beskrivelse af, hvad ordføreren fortryder at Socialdemokratiet ikke gjorde, dengang de havde regeringsmagten.

(Kort bemærkning).

Jytte Wittrock (S):

Det er lidt pudsigt, at den nye debatform har betydning sådan et automatspørgsmål om, hvad man fortryder at man ikke gjorde, da man sad i regering.

Der er jo nogle ting, man ikke får nået, og der er nogle ting, man erkender at man kunne have gjort bedre. Det er da klart, at vi kunne godt have været mere præcise også i forhold til en sprogpolitik, mens vi sad i regering.

Jeg har nævnt nogle eksempler, men måske sådan mere indpakket. Jeg synes, det er vigtigt, at vi får styrket de faglige kompetencer hos de lærerstuderende, og at det ikke er godt nok, at ikke alle lærerstuderende kommer ud med danskkompetencer, så de er i stand til at undervise i hvert fald til og med 7. klasse eller noget i den stil. Det kan jeg tvivle på er tilfældet i øjeblikket.

Så synes jeg også, at jeg har givet udtryk for, at det er vigtigt, at vi kommunikerer på dansk alle steder på alle ledder og kanter af det danske samfund. Nogle steder kan vi måske lovgive om det, andre steder kan vi ikke. Vi nævnte før det der med at sørge for, at der var nogle anbefalinger om, at stillingsannoncer til danske stillinger og ansættelseskontrakter forefindes på dansk.

Det er et par eksempler. Nu lyser lampen, så nu er det slut i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Vi kan på ingen måde blive uenige om, at forudsætningen for, at vi kan få et sprogligt løft, er, at pædagoger og lærere får nogle bedre sproglige kompetencer, og det ligger der også i de uddannelsesreformer, som vi arbejder med. Så deri er der ingen uenighed overhovedet.

Det var lidt interessant at høre fru Jytte Wittrock sige, at man var interesseret i at medvirke til en sproglov. Er det dækkende for Socialdemokratiet? Hvad skal indholdet være i en sproglov, som man nu giver tilsagn om at medvirke til?

(Kort bemærkning).

Jytte Wittrock (S):

Jeg tror ikke, at det her er tiden til, at jeg skal opride hele vores ønske om, hvad der skal være i en sproglov, men det er vel at sikre, at nogle af de her ting bliver gennemført.

Kl. 10.35

En sproglov må vel også kunne formes på en måde, så der er en masse anbefalinger. Det gør vi jo da af og til i andre lovgivningssammenhænge. Noget kan vi stille krav om, noget kan vi anbefale, og noget kan vi præcisere at vi gerne vil have sat fokus på. Men det er da noget, der skal foregå i en dialog, og jeg håber da, det er noget, der kan blive bred enighed om i Folketinget. Det bør der da være om noget så vigtigt som det danske sprog.

Louise Frevert (DF):

Det er et virkelig godt initiativ, som kulturministeren her er kommet med i den redegørelse om det danske sprog. Det kunne faktisk være sket på foranledning af Dansk Folkeparti. Det er desværre ikke tilfældet, men det skal ikke forhindre os i at rose ministeren for det gode initiativ.

Der har alt for længe været en forfladigelse af det danske sprog. I de sidste 30 år har der været en tendens til at bruge mere slang og en ligeegyldighed over for at tale et korrekt og pænt dansk. Ligeledes har den grammatiske del af det danske sprog været underprioriteret med det resultat, at vi har nogle generationer af unge mennesker, der har svært ved at formulere sig og have en korrekt retskrivning.

De initiativer, der bliver lagt op til her i redegørelsen, er strålende, bl.a. at man afskaffer det antal dobbeltformer inden for stavningen, som er fremkommet i årenes løb, og at der i fremtiden kun er ét kommasystem i dansk sprog. Et forslag, som allerede er tiltrådt.

Sproget er jo vort vigtigste kommunikationsmiddel, og hvis vi ikke er i stand til at kommunikere i klare vendinger, vil der hurtigt opstå misforståelser. Det kender mange af os herinde alt for godt.

Læreruddannelsen skal revurderes i nær fremtid, og Dansk Folkeparti mener, at vi skal have dansk tilbage som et selvstændigt fag, men også at dansk som udgangspunkt skal være obligatorisk for alle lærerstuderende, uanset hvad de ellers skal have af linjefag. Uden et stærkt dansk vil man ikke være i stand til at kunne videreformidle andre fag.

I redegørelsen bliver det fremhævet, at det er det talte sprog, rent grammatisk, man skal sætte i højsædet, og de forskellige initiativer, der er nævnt, kan Dansk Folkeparti kun bifalde.

Vi synes dog, at der mangler et vigtigt element, nemlig at man også bør satse mere på at få en korrekt udtale i det danske sprog, ikke for at gå tilbage til 1940'ernes småaffekterede stil, men der er rent faktisk alt for mange danskere, som snupper endelserne af, og som bruger fyldord som øh, ikke og altså, når de taler. Det gør sproget uldent og kan mange gange forringe budskabet, samtidig med at der er en tendens til en forfladigelse i udtalen af ordene. Vi mener, det er vigtigt, at man har fokus på dette i den fremtidige sprogundervisning og i sprogarbejdet.

Derfor ønsker Dansk Folkeparti tiltag i den retning og vil på det kraftigste opfordre ministeren til et sådant initiativ. Så jeg vil i den forbindelse spørge, hvad ministeren har tænkt sig at gøre ved det.

Også forråelsen af det danske sprog skal der dæmmes op for. Jeg er en smule ked af, at der kun er overladt en enkelt linje på side 9 i redegørelsen til forråelsen af det danske sprog, idet der har været en voldsom tendens verden over til at bruge negativt ladede ord og grove ord, som kan være seksuelt orienterede eller ondskabsfulde, og den forråelse af sproget skal vi være meget opmærksomme på.

Vores sprog er en stor del af vores identitet og har mange nuancer, hvis vi har kendskab til ordforrådet. Desværre sætter vi ikke i fokus, at det danske sprog er lige så nuanceret som engelsk. Vi plejer at sige, at engelsk er et mere udtryksfuldt sprog og har flere dækkende ord, men det er ikke hele sandheden. Vi skal ikke tilsidesætte vort eget sprog, men være stolte af, at vi har et sprog, der er udtryksfuldt, og som giver os mulighed for at kommunikere på en vidunderlig og farverig måde.

Det kræver dog, at de personer, som underviser i sproget, og som formidler sproget både i den trykte presse, i medierne, i litteraturen, på film osv., har et formfuldendt og korrekt dansk, da de skal være rollemodeller for de næste generationer.

Alt i alt er Dansk Folkeparti ovenud glade for, at man fremover tager hul på diskussionen, hvor vi skal være opmærksomme på at holde det danske sprog i hævd. Hvis vi først begynder at miste domæne, vil vi signalere mindreværds-komplekser, og det er der ikke nogen grund til overhovedet. Vi skal være stolte af vort sprog, det er smukt, det er vores kulturarv, og det er vores kommunikation udadtil.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Er Dansk Folkeparti, hvis mærkesag er danskhed, dansk kultur, det danske sprog, enig med regeringen i, at vi ikke har behov for en decideret sproglov?

Kl. 10.40

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Lad mig sige det på den måde, at vi mener i Dansk Folkeparti, at det danske sprog er noget af det vigtigste, også hvad danskhed angår, fordi det danske sprog er fundamentet for vores kultur, hvor det er vores kommunikation. Det er ikke i sig selv vores danskhed, men det er selvfølgelig en del af den.

Lige nu er det en redegørelse, vi taler om, og her er der ikke tale om en lovgivning. Vi mener ikke, at der er nogen grund til det i første omgang, lad os se på, hvordan nogle almindelige henstillinger om, hvordan man kan gøre det her, vil virke. Det skal ikke altid være forbud og påbud. Her er det meget godt, at det er via frivilligheden. Det kunne jo godt være, at man egentlig kom på bedre tanker rundtomkring og kunne gøre lidt mere ud af det danske sprog i kommunikationen.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg er klar over, at det ikke i dag handler om at diskutere en lov. Men mener Dansk Folkeparti, at der er behov for en sproglov? Når man har en sproglov, får man også lavet nogle rammer, så der bliver sat fokus på det danske sprog, så det kan blive styrket i en globaliseringstid og en multikulturel tid. Dansk Folkeparti må have en

holdning til, om vi skal have en sproglov som i Sverige og Norge, eller om vi ikke skal have det.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Selvfølger har vi da en holdning. Vi har en holdning til – havde jeg nær sagt – alting, men her drejer det sig om, at vi i første omgang vil se på det under frivillighedsprincippet. Vi mener ikke, at vi umiddelbart skal gå ind og lovgive om, at dansk skal være hovedsprog. Vi vil gerne se på, om det ikke kan lade sig gøre med de gode tiltag, der er i denne her redegørelse, om vi ikke via frivillighedens vej kan få optimeret det danske sprog.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er lidt i forlængelse af hr. Naser Khaders spørgsmål. Jeg er helt opmærksom på, at vi ikke skal vedtage en sproglov i dag, men for at sikre det danske sprog som et aktivt sprog for hele samfundet, er det også vigtigt, at man følger de gode ord op, som der er mange af i redegørelsen, med økonomiske midler for at kunne implementere dem. Det, der er helt kendetegnende for redegørelsen, er, at man har en masse godt hensigter, men der følger ikke økonomiske midler med, som gør, at man kan realisere dem.

Derfor er spørgsmålet til Dansk Folkeparti: Vil Dansk Folkeparti være med til at sikre, at man også på det reelle plan ude på institutionerne, universiteterne, skolerne og andre uddannelsessteder får de økonomiske midler, der skal til for at kunne implementere de gode råd, som kommer fra regeringen?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Nu er det ikke en naturlov for Dansk Folkeparti – jeg vil ikke trække regeringen ind i, hvad vi mener – at der absolut skal følge midler med for at implementere nogle ting. Det er den første del af det. Jeg tror i bund og grund ikke, at man behøver at bruge ekstra ressourcer for at kunne implementere nogle gode initiativer.

Hvad angår selve lovgivningen om det danske sprog, vil jeg stadig væk fastholde, at vi lige må se, hvordan det her kommer til at fungere i det virkelige liv. Derefter er vi altid villige til at se på et godt initiativ. Hvis det skulle blive nødvendigt, fordi det danske sprog bliver desavoueret eller på andre måder ikke bliver holdt i hævd, vil vi da meget gerne gå ind og se på det.

Men det er ikke ensbetydende med, at vi i første omgang synes, det er nødvendigt at skulle have en lovgivning om det danske sprog.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg lagde mærke til, at fru Louise Frevert udtrykte bekymring for forråelsen af det danske sprog. Derfor vil jeg bare spørge, om det, hun specielt havde i tankerne, er den sprogbrug, som anvendes af hr. Søren Krarup og hr. Jesper Langballe i debatterne her i Folketingssalen. Hvis det var det, hun havde i tankerne, er jeg sådan set enig og skal så bare tilkendegive min støtte til de bestræbelser på at bringe det danske sprog lidt mere under kontrol.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Hr. Keld Albrechtsen har fuldstændig ret i sin antagelse om, at der er mange niveauer for og mange nuancer i, hvad forråelse i det danske sprog er. Det vil jeg give hr. Keld Albrechtsen fuldstændig ret i. Men hvordan hr. Søren Krarup og hr. Jesper Langballe taler, vil jeg ikke tages til indtægt for.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg beskyldte heller ikke fru Louise Frevert for direkte at stå bag det. Men når nu fru Louise Frevert udtrykker den samme bekymring, vil jeg da bare opfordre til, at hun læser de debatter, vi havde sidste år, og ser de udtryk, som de to folketingsmedlemmer anvendte. Hvis hun på den baggrund kunne finde anledning til at lade et ord falde over for hr. Søren Krarup og hr. Jesper Langballe, ville det nok ikke være nogen skade til.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg vil kvittere for de gode råd og initiativer fra hr. Keld Albrechtsen. Hvis nu hr. Søren Krarup og hr. Jesper Langballe også som os andre læser referaterne, så kan mine to kolleger i min gruppe jo selv se, hvad hr. Keld Albrechtsen har af gode intentioner og gode initiativer over for Dansk Folkeparti – tak for det.

Kl. 10.45

Formanden:

Så siger vi tak til fru Louise Frevert. Den næste ordfører er hr. Kaj Ikast.

Kaj Ikast (KF):

Da den konservative kulturordfører, fru Carina Christensen, ikke kan være til stede her i dag, skal jeg på hendes vegne meddele følgende:

I Det Konservative Folkeparti er vi meget enige i, at dansk også i fremtiden skal være et komplet og samfunds bærende sprog, som kan bruges til at udtrykke tanker og ideer om alle sider af tilværelsen. Vi er også enige i, at dette ikke sker af sig selv, snarere tværtimod, og vi er derfor også meget tilfredse med, at regeringen har taget en række initiativer med henblik på at styrke og udvikle det danske sprog.

Fra konservativ side er vi naturligvis tilfredse med de mange gode tiltag, som regeringen har iværksat for at styrke faget dansk på alle uddannelsesniveauer.

Et andet væsentligt tema har dog også ligget os på sinde, nemlig domænetab. For os er det afgørende, at dansk også i fremtiden skal kunne bruges i fagligt krævende sammenhæng. For at sikre det må vi allerede nu gøre en indsats for at sikre parallelsprogligheden i både forskning og undervisning på de videregående uddannelser. Derfor er vi meget glade for, at regeringen nu også for alvor sætter ind på dette felt, bl.a. ved at sikre, at doktorafhandlinger og ph.d.-afhandlinger udarbejdet af danske forskere på fremmede sprog i fremtiden skal ledsages af en mere udførlig sammenfatning på dansk, end der stilles krav om i dag.

Vi ser også frem til, at Rektorkollegiet i dette forår vil fremlægge et samlet udkast til sprogpolitik på universiteterne i lyset af den stigende internationalisering. For os er det helt afgørende, at vi sikrer, at dansk fortsat vil blive hovedsproget i undervisningen på de videregående uddannelser.

Der er ingen tvivl om, at erhvervslivet bør bære en stor del af ansvaret for udbredelsen af det danske sprog. Derfor er vi naturligvis også interesseret i, at virksomhederne i Danmark skal benytte det danske sprog. Vi er dog meget enige med regeringen i, at det naturligvis må være den enkelte virksomhed, der træffer beslutningen om, hvilket arbejdsprog man vil anvende.

Vi ønsker eksempelvis ikke at pålægge internationale og internationalt orienterede virksomheder, som ligger i Danmark, og som har valgt at have engelsk som arbejdsprog, en række ekstraomkostninger til oversættelser og krav om eksempelvis ansættelsessamtaler på dansk. Der er dog ikke noget galt i at erindre virksomhederne om, at de har et stort ansvar for at sikre ud-

bredelsen og udviklingen af det danske sprog, og jeg håber da også, at mange danske virksomheder vil være sig deres ansvar bevidst.

Der er tilsyneladende stadig alt for mange, der ikke kan forstå de offentlige skrivelser, ligesom sproget også er ukorrekt. Det er selvfølgelig hverken hensigtsmæssigt eller acceptabelt, og det er derfor også kun godt, at regeringen nu også vil sikre, at myndighederne og institutionerne intensiverer den sproglige indsats.

For at nævne en sidste ting: Vi er meget glade for, at regeringen nu vil sætte midler af til fremme af udviklingen inden for dansk sprog- og tale teknologi. Det er vigtigt, at også danske brugere og Dansk Industri får lettere adgang til samme grundlæggende sprog- og tale teknologiske værktøjer, som man har inden for andre større sprogområder. Ikke mindst er vi interesseret i arbejdet, som ville kunne få betydning for formidling til personer med handicap gennem public service-medierne.

Alt i alt hilser vi regeringens sprogpolitik og redegørelsen velkommen. Arbejdet med at styrke og udvikle det danske sprog er en løbende proces, der aldrig ender, men vi har i alt fald nu iværksat en række initiativer, og alle vil bidrage til at sikre, at dansk også i mange år fremover vil være et komplet og samfunds bærende sprog.

Ole Sohn (SF):

Først vil jeg takke regeringen for redegørelsen. Jeg synes, det er en fin opfølgning på den forespørgsel, som Det Radikale Venstre tog initiativ til i foråret, og det matcher også på nogle punkter det udspil til sprogpolitik, som SF kom med i marts måned.

Jeg kan dog ikke undlade indledningsvis lige at gøre opmærksom på, at der må have indsnegget sig en fejl i redegørelsen, fordi der i indledningen står et citat fra »Sprog på spil«:

»Sproget udfolder sig mellem mennesker, og det lever i det enkelte menneske ikke blot som et redskab for kommunikation, men også som et socialt element. Hvis man kun talte for at overføre ny information, ville samværet mellem mennesker blive fattigt.«

Det er jeg fuldstændig enig i, men når vi så kommer og ser på regeringens initiativer inden for grundskolen, er det bemærkelsesværdigt at se, at der overhovedet ikke lægges an til eller fremhæves mulighederne for leg og fysisk udfoldelse, men alene at man skal sidde på sin numse, og så skal man høre efter, fordi der skal

være mere faglighed, der skal være trinvis mål, der skal være slutmål, man skal bare have noget ind i hovedet. Det svarer langtfra til det, som regeringen indleder sin redegørelsen med at sige, nemlig at det ikke kun drejer sig om information, for modtager man kun information, ville samværet mellem mennesker blive fattigt.

Derfor vil jeg sige, at for SF er det vigtigt med en aktiv sprogpolitik. Jeg vil godt understrege, at vi synes, at dansk er et sprog af meget høj kvalitet, det er under konstant udvikling, og det er bærer af vores fælles værdigrundlag. Det skal det selvfølgelig vedblive med at være i en stadig mere globaliseret verden, og netop derfor har vi behov for en aktiv sprogpolitik.

Det skal være en sprogpolitik, som sikrer det danske sprog på en måde, der giver sproget nogle rammer, inden for hvilke det kan udvikle sig, men det er også vigtigt, at det sprog, vi bruger til kommunikationen, altså dansk, gives optimale muligheder, netop for at man kan udtrykke sig præcist. Det kan man gøre ved brug af det danske sprogs mange nuancer.

Men det kræver jo, at sproget er levende, og det kræver, at sproget er under konstant udvikling på sine egne præmisser og ikke på andre sprogs præmisser. Dertil kommer – og det synes jeg er nok så væsentligt, og det er også lidt som opfølgning på regeringens redegørelse – at sproget jo har utrolig stor betydning for kunsten, fordi de dybeste, mest nuancerede og præcise udtryk kommer bedst frem i litterære kunstværker, der er skrevet på modersmålet.

Det er på den baggrund, vi mener der er behov for, at vi har en aktiv sprogpolitik, der bygger på, at dansk fortsat skal være et komplet og kulturbærende sprog, at det offentlige dansk skal være korrekt og velfungerende, og at alle i samfundet har ret til et sprog, dansk modersmål og fremmede sprog.

Vi ville faktisk meget gerne gå videre end det, regeringen lægger an til i de meget velmenende ord, som står i rapporten. Enkelte af delene må man henvise til konkrete initiativer – det er vi selvsagt uenige i – men som hovedoverskrift er der en lang række velmenende anbefalinger og overvejelser i redegørelsen. Men vi mener faktisk, at der er behov for, at vi får en aktiv handlingsplan, som bliver bygget ind i en sproglov, der skaber rammerne for den aktive sprogpolitik.

Vi mener også, det er vigtigt, at der heri fastslås, at der skal være parallelsproglighed, så man undgår domænesalg af dansk. Man kan ge-

nerelt sige, at formålet med en sproglov skal være at styrke det danske sprogs position og sikre, at det kan bruges, og at det bliver brugt. En styrkelse af modersmålet styrker identiteten, den individuelle og samfundsmæssige forståelse, og den sikrer en nuanceret og tilbundsående udtryksevne.

Vores sprog er bærer af al den indsigt, vi har samlet os igennem tiderne. Derfor kan vi kun for alvor gøre os gældende internationalt ved at have et stærkt kendskab til og en fornemmelse af vores eget modersmål. Evnen til globalisering kræver faktisk et meget stærkt fundament, og kun med et sikkert fundament i modersmålet er vi i stand til at lære andre sprog. Det er en af de ting, vi mener der skal være i rammerne for en sproglov.

Vi mener også, det er vigtigt, at vi sikrer en parallelsproglighed, og det skal vi gøre for at undgå domænesalg til engelsk, som er naturligt at bruge på en lang række offentlige institutioner og inden for erhvervslivet. Det er vigtigt, at vi sikrer parallelsproglighed, bl.a. ved at videnskabelige afhandlinger skrives på dansk og oversættes til engelsk, eller at man som minimum udarbejder et resumé af en engelsksproget afhandling på dansk. Det vil netop være med at sikre, at dansk fortsat kan fastholdes som et videnskabssprog.

Kl. 10.55

Hvis vi ikke aktivt satser på parallelsproglighed mellem dansk og engelsk, vil vi i fremtiden se domæne efter domæne blive tabt for dansk med deraf følgende kundskabsstab og øgede sociale skel i samfundet.

Jeg mener også, at det er vigtigt – og det er der flere andre ordførere der har været inde på – at der kommer nogle meget kraftige opfordringer til erhvervslivet om, at man bruger dansk som sprog i virksomhederne; ikke sådan, at man ikke kan gøre sig gældende internationalt, men det kan være i annoncer, det kan være i dagligdagssprog på virksomheden, at man også fastholder dansk her.

Vi mener også, netop når vi nu skal styrke det danske sprog og fundamentet i en globaliseret verden, at der er behov for, at vi får flere mindst tosprogede. For hensigten med at fremme parallelsprogligheden set med SF's øjne er ikke kun at styrke det danske sprog, men også at sikre, at flest muligt tillige behersker verdenssproget engelsk og kan bruge begge sprog i forskellige situationer. Derfor skal engelskundervisningen også styrkes. Og i lyset af globaliseringen bør

alle have mulighed for at tilegne sig endnu et fremmedsprog. Det kan ud over hovedsprogene spansk, fransk og tysk eksempelvis være arabisk, tyrkisk, urdu, farsi, somali, kinesisk eller vietnamesisk.

Vi vil også senere tage nogle konkrete initiativer til opfølgning af den aktive sprogpolitik, som vi også mener bør være elementer i en aktiv sprogløvs, som vi vil arbejde for at få etableret om ikke nu så efter det kommende valg. Vi mener, at der er behov for nogle konkrete initiativer, og her vil jeg nævne fire konkrete initiativer.

For det første at den sproglige uddannelse af dansklærere i folkeskolen og gymnasielærerne skal højnes, og at der sikres gode muligheder for løbende efteruddannelse, og hermed er der også behov for øgede midler hertil.

For det andet at der skal sættes fokus på dansk. Det kan man gøre bl.a. ved at udskrive prisopgaver, udgive tidsskrifter om forskellige tiltag, og vi mener, at der i forbindelse med den europæiske sprogdag den 26. september hvert år bør uddeles en årlig pris til et vigtigt værk skråstreg forskningsprojekt – for nu at bruge det nydanske sprog – på eller om dansk.

For det tredje mener vi, at vi for at stimulere alle befolkningsgruppers interesser for sproget skal bidrage til at markere verdens bogdag den 23. april med initiativer, der kan fremme læsning af dansksproglig litteratur, ikke mindst blandt børn og unge. Så også her vil vi komme med et initiativ om, at vi fra det officielle Danmarks side understøtter verdens bogdag den 23. april med konkrete initiativer.

For det fjerde at der skal ske en styrkelse af støtten til dansksproget litteratur, musik, teater og film, fordi de alle sammen er vigtige elementer i styrkelsen af det danske sprog og sikrer, at vi kan udfolde det i denne aktive globaliserede verden, men nok så vigtigt sikrer, at dansk bliver et fortsat kulturbærende sprog, som bliver brugt i hele samfundet.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg vil bare spørge, om ordføreren virkelig finder, at det ville være passende, at man i en sådan sproglig redegørelse, som vi står med, ligefrem går ind ikke bare og omtaler indsatsen med sprogstimulering over for småbørn, men også giver os til at sige, hvilke lege de skal lege for at opnå det, vi gerne vil.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nej, det vil jeg ikke. Det var sådan set mest for at påpege, at der i redegørelsen er en modsætning mellem at henvise til det sprogpoltiske oplæg »Sprog på spil«, som netop gør opmærksom på, at det ikke kun er et spørgsmål om, at vi øger informationen til børn, øger deres viden, men at man også bruger kommunikationen aktivt, at regeringens initiativer på folkeskoleområdet meget ensidigt går i retning af, at børnene skal sidde stille på deres numser og have øget faglighed, og for at vi kan måle, at de får øget faglighed, skal der være trinvis mål og slutvis mål.

Det var den her lidt modsætningsfyldte måde, hvorpå regeringen tror at man kan øge børns viden, når alle erfaringer viser, at det, der er behov for, er mere fysisk aktivitet, flere musiske fag, fordi det er det, der er med til at sikre, at man kan få en øget faglig indlæring.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Er hr. Ole Sohn ikke enig i, at det er et meget godt princip, at vi beskriver de mål, som skolen skal opnå, og giver metodefrihed, så lærerne selv kan bestemme, hvordan de når frem til disse mål?

Kl. 11.00

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg går meget ind for metodefrihed, og jeg går også meget ind for, at vi sikrer, at børnene lærer de ting, de nu skal lære.

Jeg gør bare opmærksom på, at vi mener, at en af de væsentlige forudsætninger for, at man kan øge indlæringen hos børn, altså er fysisk aktivitet, leg, musiske fag og så i øvrigt også, men det er måske lige i periferien af en sprogpolitik, at de får en bedre ernæring, som gør, at de kan blive bedre til at koncentrere sig.

Derfor er det sådan set et meget komplekst problem. Jeg påpegede bare den modsætning, der var mellem den ædle indledning og så de konkrete initiativer, regeringen har taget.

Formanden:

Tak til hr. Ole Sohn.

Så er det hr. Naser Khader som næste ordfører.

Naser Khader (RV):

Det Radikale Venstre startede processen med at sætte fokus på det danske sprog. Den daværende kulturminister, fru Elsebeth Gerner Nielsen, tog det første spadestik. Det blev fulgt op med en forespørgselsdebat her i foråret.

Under forespørgselsdebatten var det mit indtryk, at der var bred politisk enighed om, at der er behov for et tiltag på området.

Kulturministeren nedsatte et hurtigtarbejdende udvalg, som siden har præsenteret en række udmærkede anbefalinger med overskriften »Sprog på spil«.

Ved offentliggørelsen gav jeg udtryk for stor tilfredshed med udvalgets arbejde. Dog savner jeg en holdning til modersmålsundervisning og en holdning til, om vi skulle have en offentlig institution, der indtager en mere normativ og anbefalende rolle i forhold til sproget.

Sprogudvalgets anbefalinger lå meget i tråd med det forslag, Det Radikale Venstre havde præsenteret under forespørgselsdebatten. Vi præsenterede vores forslag under titlen »Det danske sprog skal styrkes – ikke styres« for at understrege, hvad der er på spil.

Det handler ikke om, at vi folkevalgte skal styre eller kontrollere borgernes sprogbrug eller for den sags skyld udvikle et nyt kunstigt og klinisk sprog, en slags new speak, vi skal nemlig ikke have franske eller polske tilstande i Danmark.

Det handler derimod om, at dansk er et lille sprogområde, som er trængt på forskellige fronter, og som har brug for et nyt liv på andre. Derfor er vi nødt til at igangsætte en række initiativer, så vi ikke sætter den historiske og kulturelle baggrund over styr, som vi alle er en del af, og som mange ønsker at blive en del af.

Ser vi ud over Danmarks grænser, kan vi se en lignende udvikling andre steder. Europa har haft et officielt sprogår i 2001, der bl.a. skulle sætte fokus på og understrege alles ret til at have deres eget sprog og til at dyrke det og bruge det i hverdagen. Bl.a. derfor er vi store tilhængere af modersmålsundervisning og var meget kede af, at det er noget, der blev gjort frivilligt for kommunerne, for det er jo sådan, at jo bedre man er til sit modersmål, jo bedre lærer man et fremmedsprog.

Det er en anerkendelse af, at vores sprog er en vigtig bestanddel af vores identitet. Selve vores erkendelse er sproglig, vi tænker i sprog, vores sprog er nært relateret til udvikling af vores tanker og følelser. Dermed er sproget vigtigt for vo-

res selvforståelse, for omgangen med vores medmennesker og vores forsøg på at begribe verden omkring os.

Tilsvarende har vores sprog en samfunds- og kulturbærende funktion. Det er vores fælles sprog, der binder os sammen i en tid med stigende differentiering. Vi lever efterhånden i et multikulturelt samfund. Hvad har vi som danskere til fælles med vores naboer, alle forskelle til trods? Svaret er vores sprog. Det er sproget, der skal binde os sammen i fremtiden.

Når det var mit indtryk, at der var bred politisk enighed om dette udgangspunkt, er det også en smule skuffende at læse ministerens redegørelse. Som i så mange andre sammenhænge bliver det ikke til så meget, når det kommer til stykket. Stort ståhej for ingenting kunne være en passende titel på redegørelsen.

Kl. 11.05

Redegørelsen er fuld af bløde anbefalinger og opfordringer, hvis ikke den loyalt og nøjsomt redegør for de tiltag, der allerede er igangsat. Men jeg kan kun se meget få nye tiltag, og jeg kan kun se meget få tiltag, der er andet end blot venlige henstillinger og hensigtserklæringer.

Ministeren mener ikke, at der er behov for en decideret sproglov. Flere af vores nabolande har lavet en sproglov eller har planer om det netop i erkendelse af, hvad der er på spil.

Endvidere savner jeg i redegørelsen mange tiltag, både hvad angår udvalgets anbefalinger og Det Radikale Venstres forslag. Mere konkret foreslog vi under forespørgselsdebatten initiativer, som vi mener bør indgå i en sproglov.

For det første: Det danske sprog skal styrkes som redskab til kommunikation og argumentation i danskundervisning på alle niveauer. Det er altså ikke nok med danske stile og analyser; det er også vigtigt at kunne bruge sproget og kunne argumentere.

For det andet: Undervisning i dansk på alle niveauer skal styrkes. Generelt skal den sproglige bevidsthed styrkes.

For det tredje: Der skal være større tolerance over for danske borgere, hvis udtale afviger fra rigsmålet både som følge af dialekter og accenter.

For det fjerde: Vi skal forebygge en truende social kløft i den danske befolkning som følge af forskelle i sproglig formåen, f.eks. forskelle i læsevner og indlæring.

For det femte: Sprogundervisning skal styrkes både i fremmedsprog og i modersmål. Dan-

skerne er også europæere og befinder sig i et multikulturelt samfund.

For det sjette: Det danske sprog skal styrkes i litteraturen og andre kunstarter.

For det syvende: Centrale offentlige institutioner og medier skal kommunikere på et korrekt og letforståeligt dansk.

For det ottende: Vi skal have en ny retskrivningsreform og have en afklaring med hensyn til kommaet. Det har vi fået, men vi havde gerne set, at det blev det nye komma, der blev indført.

For det niende: Der er behov for en offentlig institution, der indtager en mere normativ og anbefalende rolle i forhold til dansk sprogbrug. Til at udfylde denne funktion foreslår vi en sammenlægning af Dansk Sprognævn og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab med udvidede kompetencer. Det er ikke et sprogministerium, det skal vi ikke have.

For det tiende: Der skal iværksættes initiativer mod truende domænetab for det danske sprog.

Det var de ti forslag, vi kom med i foråret, da vi havde forespørgselsdebat, og vi savner nogle af de forslag i redegørelsen.

Det Radikale Venstre er faktisk i fin tråd med sprogudvalgets anbefalinger, og det er mit indtryk, at der mere eller mindre er bred enighed om alle disse punkter. Så vi havde gerne set, at man var gået videre, og vi havde gerne set, at man havde fulgt sprogudvalgets anbefalinger nøjere.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Så vidt jeg forstod det, sagde hr. Naser Khader, at jo bedre man er til sit modersmål, jo bedre er man til dansk. Vil det sige, at hr. Naser Khader er uenig med sin partifælle fru Margrethe Vestager?

Fru Margrethe Vestager svarede på et folketingssspørgsmål i sin tid som minister: Undervisningsministeriet har ikke kendskab til videnskabelige undersøgelser, der viser, at modersmålsundervisningen er mere fremmende for dansk-indlæring end en tilsvarende tidlig indsats i dansk.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg mener helt sikkert, at fru Margrethe Vestager er enig med mig i, at jo bedre man er til sit modersmål, jo bedre lærer man et fremmedsprog. I det citat siger hun også videre, at modersmåls-

undervisning i hvert fald ikke er noget, der skader.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Det betyder, at hr. Naser Khader erkender, at både hr. Khader selv og fru Margrethe Vestager er uden videnskabelig baggrund, når de påstår, at modersmålsundervisningen har de kvaliteter, som er nævnt.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Forskerne er også uenige. Jeg vil sige, at jeg endnu ikke har mødt en sprogekspert, der siger, at det er skadeligt at få modersmålsundervisning. De fleste siger i hvert fald, det er noget, der kan styrke indlæringen af fremmedsprog.

Kl. 11.10

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Med hvilket belæg kan hr. Naser Khader så nøgelfast sige, at det er det nye komma, der er det bedste?

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Med hensyn til det nye komma mener vi faktisk, at det, der er afgørende, er, at det gør sætningerne kortere, og dermed bliver sproget også bedre af det. Kort fortalt.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Men hr. Naser Khader ved jo sikkert med den baggrundsviden og de undersøgelser, som hr. Naser Khader har foretaget, at det ældre komma er meget mere struktureret, og at selv børn i nutiden har meget lettere ved at lære det komma. Det er nok også en af grundene til, at det er det komma, der er blevet vedtaget.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Man var næsten 100 år om at lære det gamle komma, men det nye komma fik kun en chance i ti års tid. Men jeg havde gerne set, at det var det nye komma, der havde fået lov til at dominere.

Formanden:

Så siger vi tak til hr. Naser Khader. Næste ordfører er hr. Søren Søndergaard.

Søren Søndergaard (EL):

I virkeligheden er det her jo en god og spændende diskussion, men jeg synes altid, at der er en risiko, når vi diskuterer sprogpolitik, for, at der kommer sådan noget hengemt konservativt over det. Det var altså bedre i de gode gamle dage, hvor folk talte ordentligt til hinanden. Så bliver det sådan noget med nutidens og især ungdommens forfald. De snakker ikke pænt til hinanden, de sammentrækker, de forrår sproget og taler utydeligt. Det har selvfølgelig ikke noget at gøre med alderens fremskriden og den dårlige hørelse, det er ungdommen, der taler utydeligt.

Jeg synes, vi skal passe på med det, for sproget udvikler sig naturligvis, det skal det gøre, og det har det i øvrigt altid gjort.

Derfor stiller jeg mig i virkeligheden også fuldstændig uforstående over for en sætning, som Dansk Folkepartis ordfører, fru Louise Frevert, kom med. Hun snakkede om, at man ikke skulle tilbage til 1940'erne, hvor man snakkede affekteret. Jeg tror ikke folk i 1940'erne følte, at de snakkede affekteret. Jeg tror, folk i 1940'erne følte, at de snakkede helt normalt, ligesom folk i dag føler, at de snakker helt normalt. Men folk i 1940'erne syntes sikkert, at det var frygteligt, som tingene havde udviklet sig i forhold til tidligere.

Man siger såmænd, selv om enhver ved, at såmænd jo hedder: Så sandt gud lever og alle hans hellige mænd. Men det har man altså sammentrukket til såmænd. Og er det nu så galt? Ja, for dem, der kan huske, hvad det betød, er det måske galt, for alle andre betyder det måske ikke så meget. Bare man ved, hvad man snakker om, og hvad det betyder.

Fra Enhedslistens side mener vi bestemt, at det er godt at have den her diskussion, fordi den også handler om, hvilke rammer samfundet skal lægge, og mulighederne for at få et sprog, som vi alle sammen kan forstå, og som kan udvikle sig.

Der er en række af de ting, som er fremlagt af denne her arbejdsgruppe fra Kulturministeriet, som er gode. Jeg vil beskæftige mig med nogle af dem.

Ved forespørgselsdebatten i marts sidste år omtalte Enhedslistens ordfører modsætningsforholdet mellem at fastholde og styrke og udvikle det danske sprog, samtidig med at fremmedsprog, dvs. først og fremmest engelsk, overtager visse områder af teknik, forskning og undervisning. Det er selvfølgelig en rasende vigtig pointe, fordi sprog er mere end et kommunikati-

onsværktøj. Sprog er kultur. Sprog er baggrund. Sprog er identitet. Men jeg synes også, det er vigtigt at insistere på, at der ikke er nogen modsætning mellem at give gode rammer for det danske sprog og at styrke dansksprogedes mulighed for at kunne andre sprog. Tværtimod.

Takket været computerens internationale spredning, takket være mulighederne for at rejse omkring står vi reelt i en situation i dag, hvor folk har mulighed for at blive tosprogede, minimum tosprogede, både kunne det danske sprog og kunne det engelske sprog.

Kl. 11.15

Det giver nogle fantastiske muligheder for at kunne kommunikere, men det giver selvfølgelig også nogle forpligtelser, hvis man ønsker, at folk skal være tosprogede og ikke bare enkeltsprogede, nemlig at man fastholder, at det danske sprog også skal være der, at man ikke accepterer, at det engelske sprog går ind og erstatter det danske sprog, men at steder, hvor dansk normalt skal tales og dansk skal fungere, oversætter man ting også til dansk. Der har været nævnt forskellige eksempler heroppefra, som jeg kan bakke op om.

Styrkelse af danskundervisning i skolen og gymnasiet betyder forhåbentlig et højere og bedre sammenligneligt niveau, og jeg håber også, at et øget fokus betyder et bredere syn på sproglig opmærksomhed og litteraturvalg.

Det er en mærkesag for Enhedslisten, at modersmålsundervisningen tilbydes alle børn af fremmedsprogede forældre. Efter vores opfattelse dokumenterer udenlandsk forskning, at børn, der er taler deres modersmål flydende, har nemmere ved at lære dansk.

Vi erkender, at der også er forskning, der viser, at der ikke er nogen mærkbar forskel, men som hr. Naser Khader fuldstændig rigtigt sagde, er der ingen forskning, der viser, at modersmålsundervisning skader. Diskussionen er kun om, hvorvidt det gavner meget eller det bare er neutralt.

Derfor ønsker vi faktisk at genindføre, i og med at den er blevet afskaffet, retten til at få modersmålsundervisning, for at man kan lære det danske sprog tidligt og godt gennem også at kunne sit eget sprog.

Enhedslisten ønsker, at film-, tv-, litteratur- og teaterproduktioner på dansk skal prioriteres yderligere. Det er et kardinalpunkt for os, at vækstlaget styrkes, samtidig med at etablerede kunstnere har et eksistensgrundlag. Det er vi ikke ene om, er vi klar over, men vi er også klar

over, at det er et hundeslagsmål, når vi ser, at de borgerlige partier er ude med finanslovriven, for det er altså ikke nok, hvis man vil sproget det godt, at støtte moderne dans.

Den anstrengte økonomi i kommunerne betyder nedskæringer på kulturen, og det skal man være opmærksom på, når kommunestrukturen diskuteres. Museer, teatre og biblioteker er kultur- og sprog bærende institutioner, der skal støttes.

Dansksproget musik er ikke nævnt i redegørelsen, og jeg vil pege på i den her sammenhæng, hvor trængt musikbranchen er. Musikvækstlaget bør derfor også støttes mere, både hvad angår produktudvikling, udgivelser og spillesteder.

Jeg vil også nævne, at sprogbrugen i den offentlige sektor trænger til et eftersyn. Kommunerne sender i vidt omfang uforståelige breve ud til borgerne, energiselskaberne sender afregninger, der er uforståelige, lokalplaner er indviklede, og man må også spørge: Kan Folketinget sige sig fri for kancellidyrkelsen? Det tror jeg ikke at vi kan.

Derfor kan der være god grund til, som man også har været inde på fra Det Radikale Venstres og fra SF's side, at overveje at lave en egentlig sproglov, hvor man forsøger at sætte nogle af de her ting på en formel. Det opfatter vi ikke som noget specielt ensidigt, det opfatter vi som en mulighed for at få nogle retningslinjer, som den her diskussion kan foregå inden for.

Jeg vil også nævne et par ting mere, som jeg synes er vigtige, når vi snakker sproget. Den ene ting er den diskussion, som vi havde før jul om portostøtten, for som hr. Ole Sohn var inde på, tror jeg også, det er utrolig vigtigt, for at sproget bevares og fungerer, at det ikke bare er et passivt sprog, at det ikke bare er noget, man hører, eventuelt læser, men at det også er noget, man bruger, at det er noget, man leger med, at det er noget, man udvikler. Jeg mener, at det, at vi har et Foreningsdanmark, der har været beriget med utrolig mange foreningsblade, har været med til at styrke den sproglige bevidsthed i det danske samfund.

Her tænker jeg på alle de små idrætsklubber, alle de små fodboldklubber, alle de små foreninger, der har været samlet om noget helt andet, og det kan måske være noget meget konkret, vinsmagning, strikketøj, fodboldspil eller et eller andet, som har haft behov for – og syntes, at det var rimeligt – at have et lille klubblad for at kommunikere med hinanden, og nogle folk har

så brugt noget tid på at sætte sig ned og skrive til de andre, formulere tingene, så de blev forstået, formulere tingene, så de lød godt.

Hele den sproglige bearbejdning har været utrolig vigtig i et land, der er præget af så mange foreninger, og har været med til at holde sproget levende. Derfor er det også et angreb på sproget, at man har lavet den nedskæring, som man har lavet af portostøtten, fordi det betyder, at en række af de blade vil forsvinde.

Kl. 11.20

Til sidst vil jeg sige, at der er en ting, som Kulturministeriets arbejdsgruppe naturligvis ikke har taget med, og det er også rimeligt, at man ikke har taget det med. Jeg tænker på regeringens sproglige forurening, som har grebet mere og mere om sig, så ord er blevet devalueret og har mistet deres værdi.

F.eks. kan man jo konstatere, at regeringens nedskæringer og besparelser ikke hedder nedskæringer og besparelser, nej, de hedder forenkling, justering, effektivisering, behovsmæssig tildeling, afbalancering, revision, budgetforbedring. Lukker man institutioner og skoler, hedder det stordriftsfordele eller øget faglighed. Neddægges der, kaldes det for oprydning, og er der huller i f.eks. skattelovgivningen, så kaldes det for fleksibilitet eller individuelt skøn.

Der er naturligvis ikke tale om citatfusk her. Der er tale om en sprogforurening, der bruges til at tilsløre politiske formål. Jeg synes også, at vi skal benytte debatten til at gøre op med det sproglige røgslør.

Formanden:

Tak til hr. Søren Søndergaard. Så er det fru Bodil Kornbek som ordfører.

Bodil Kornbek (KD):

Kristendemokraterne finder det vigtigt, at vi fra politisk hold er med til at sætte et fortsat fokus på den sproglige udvikling i Danmark. Det er med til at bevidstgøre både universiteterne, de kunstneriske miljøer, det danske erhvervsliv osv. om det medansvar, de har over for det danske sprogs vedligeholdelse.

Det er formentlig ikke noget, der tænkes over i den daglige arbejdsgang og i promoveringen af den enkelte arbejdsplads, men hvis vi ønsker en reel parallelsproglighed, så skal der være en bevidstgørelse om dette medansvar. Den rolle, sproget spiller som central kulturbærende faktor, kræver, at vi løbende beskæftiger os med, hvordan vi styrker og fremmer det danske

sprog, således at vi og sproget bliver i stand til at imødegå de mange udfordringer, som sproget udsættes for. Det handler grundlæggende om internationaliseringens udfordringer, og hvordan vi oplever den såvel direkte som indirekte påvirkning af det danske samfund og de fleste familiers hverdag. Det er en udviklingsproces, der kræver en omstilling og en tilpasning, der ofte har konsekvenser for det kulturelle grundlag, som egentlig var udgangspunktet.

Internationaliseringen i form af det engelske og det amerikanske sprogs påvirkning af det danske sprog skal ses som en udfordring og ikke som en trussel. Dansk har jo altid modtaget lån udefra. Det er en naturlig del af den stigende internationalisering, og den nødvendige tilpasning hertil er svær at lovgive sig ud af. Vi kan jo altså ikke gemme os for den internationalisering, og derfor finder jeg det helt korrekt, når Dansk Sprognævn påpeger, at vi har brug for en tostrengt strategi, der både tilgodeser dansk og engelsk. En ensidig satsning på enten dansk eller engelsk vil enten hægte kommende generationer af internationaliseringens muligheder eller forhindre en bevarelse af dansk som et komplet sprog.

Kristendemokraterne finder det også problematisk, at vi oplever domænetab inden for dansk forskning og videnskabsprog. Det har såvel formidlingsmæssige som demokratiske konsekvenser i forhold til at få videregivet de videnskabelige resultater til resten af det danske samfund. I forlængelse heraf ser vi en problematisk udvikling inden for faglitteraturen, hvor danske versioner ikke kan konkurrere prismæssigt med de engelske udgaver. En forbedring bl.a. af de studerendes danskevner kræver jo også, at de i en eller anden udstrækning møder dansk igennem deres faglitteratur. Det at videregive de videnskabelige resultater til resten af det danske samfund ser vi som værende noget meget vigtigt og essentielt, og hermed må vi jo sige, at netop fjernelse af portostøtten fra videnskabelige tidsskrifter og udgivelser er, som også hr. Søren Søndergaard sagde meget klart, et angreb på sproget. Det er vi bare helt enige i.

Så er det jo interessant, at kulturministeren helt har undladt integrationsaspektet i sin redegørelse. At lære et lands sprog er fortsat den bedste og sikreste vej til integration. Indvandre og flygtninge spiller i et større og større omfang også en central rolle i det danske sprogs udvikling. Jeg må endnu en gang påpege, at det ikke styrker de tosprogedes chancer for at lære

ordentligt dansk, hvis de ikke samtidig er sikret muligheden for modersmålsundervisning. En dansk sprogpolitik bør tage stilling til, hvordan vi som samfund bedst muligt videregiver vores fælles sprog til udefrakommende, der jo i fremtiden skal være med til at forme og bevare det kulturelle fællesskab, som sproget udgør.

Kl. 11.25

At det er vigtigt med fokus på den sproglige udvikling også i forhold til børn i institutioner, i skolen, gymnasiet osv. hersker der slet ingen tvivl om. Men fokus på sproget har jo intet med læreplaner i børnehaven at gøre. Det handler jo ikke blot om at sætte sproglig oplæring og træning på dagsordenen, men det handler så sandelig om at skabe det rette miljø. Det er jo så et område, som regeringen overhovedet ikke taler om eller på nogen måde ønsker at fremhæve.

Dansk kunst og kultur spiller en central rolle i videregivelsen af sproget til kommende generationer og også til udlandet. Derfor er det også vigtigt, at Filminstituttet fastholder det danske sprog i de danske filmproduktioner. Det er jo de dansksprogede film, der først og fremmest er med til at skabe og tolke en national identitet. Der er en filmskribent, der har udtalt, at måske bliver dansk film mest international, hvis den forbliver dansk.

Også andre områder som eksempelvis litteratur, teater og tv har stor betydning både for styrkelse og videregivelse af sproget. Det kræver naturligvis, at der er nogle rammer, som er optimale for også at styrke vækstlaget på disse felter, men også, at der er midler til at kunne udvikle og udfordre også i fremtiden.

Vi imødekommer med interesse de anbefalinger, som Kulturministeriets interne arbejdsgruppe er kommet med i »Sprog på spil«, og vi ser altså frem til nogle helt konkrete initiativer på området.

Formanden:

Tak til fru Bodil Kornbek. Så er det kulturministeren.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg vil først og fremmest takke for de mange konstruktive indlæg, som regeringens sprogpolitiske redegørelse har mødt under debatten her i dag. Jeg kan også konkludere, at ingen her i Tinget er uenig i det danske sprogs betydning for vores nationale identitet, ligesom der er udbredt enighed om det overordnede synspunkt, at det danske sprog skal styrkes, men ikke be-

skyttes gennem restriktioner og andre sprogpuritaniske initiativer.

Ingen er jo, som det også er fremgået af debatten her i dag, herre over sproget. Det skal kunne udfolde sig frit, og det skal kunne modtage fremmede impulser, sådan som det allerede er sket gennem sprogets historie i flere hundrede år. Men vi er alle overbeviste om den indflydelse, som engelsk har haft på dansk i disse år, og det har vist sig at være en accelererende påvirkning.

Der er imidlertid ingen grund til at mene, at dansk er truet som sprog, og regeringen finder det ikke i overensstemmelse med dansk mentalitet at skride til en generel lovgivning om sproget. Der er ikke tvivl om, at dansk er hovedsproget i Danmark, og jeg vil understrege, at dansk er et af de 100 mest stabile og konsoliderede af verdens ca. 6.000 sprog.

Det betyder ikke, at man skal lade stå til over for den stigende og ret massive påvirkning fra engelsk, som jo startede efter anden verdenskrig. Vi bør sætte ind på en række relevante enkeltområder, der hver især har central betydning for sprogets udvikling og trivsel.

Det fremgår af redegørelsen, at en lang række initiativer er sat i gang på de forskellige ministerområder. Jeg tænker bl.a. her på uddannelsesområdet, forskningsområdet og kulturområdet. Redegørelsen er her på linje med det udmærkede sprogpolitiske oplæg »Sprog på spil«, som et udvalg under Kulturministeriet med Jørn Lund i spidsen offentliggjorde i september sidste år.

Der er tale om initiativer, der berører det sproglige udviklingsperspektiv fra barnet i førskolealderen og helt frem til undervisningssproget på højere læreanstalter. Hvad det sidste angår, slår redegørelsen fast, at dansk fortsat sikres som hovedsproget i undervisningen i de videregående uddannelser.

Også sprogets forskning er behandlet i redegørelsen, og vi har fundet det væsentligt, at Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling i samarbejde med Rektorkollegiet vil tage initiativ til at udarbejde en strategi for, hvordan dansk styrkes, uden at relevante fremmedsprog nedprioriteres. Begrebet parallelsproghed er den løsning, som også Lundudvalget pegede på.

Kl. 11.30

Der er en stor gruppe læsesvage i Danmark. Det er en persongruppe, som af den ene eller den anden grund ikke har opnået et tilfredsstillende niveau med hensyn til læsning og skriv-

ning i skoleforløbet. Her vil medierne kunne gøre en indsats gennem formidling af en læsevenlig avis eller netavis specielt rettet mod denne gruppe.

Inden for kulturområdet har vi bedt det nyoprettede Kunstråd om at forholde sig til redegørelsen og anbefalingerne i »Sprog på spil« vedrørende fremme af original ny dansk litteratur, tilgængeliggørelse af ældre litteratur digitalt og i bogform samt udbredelsen af kendskabet til dansk litteratur på flere sprog.

Kunstrådet er også blevet bedt om at gøre støtten til ny dansk dramatik centralt i rådets tilskudsstrategi. Det samme gælder oversættelse og opsætning af dansk dramatik i udlandet m.m.

I den forbindelse vil jeg gerne nævne, at jeg har besluttet at bevilge 1 mio. kr. om året i perioden frem til 2009 til udvidelsen af netportalen »ordnet.dot.dk«, således at der til sin tid vil være opbygget en database med de centrale danske ordbøger såsom »Den Danske Ordbog« og »Ordbog over Det Danske Sprog«. I det senere forløb vil bl.a. også andre ordbøger som »Gammeldansk Ordbog« og »Holbergordbogen« og meget andet materiale indgå.

Visionen er, at portalen med tiden kommer til at dække hele det danske sprogs historie fra runedansk til nutiden. Der er kort sagt tale om bredt at formidle de store vidensressourcer om det danske sprog, som Det Danske Sprog- og Litteraturselskab besidder.

Det er et helt nyt projekt, som jeg først i dag offentliggør at vi vil støtte, og hvor vi vil gennemføre en samfinansiering mellem Kulturministeriet og Carlsbergfondet.

Desuden har Kulturministeriet bevilget et beløb på 250.000 kr. til inddragelse af danske litterære klassikere fra det 20. århundrede på nettet i Det Kongelige Bibliotek og Det Danske Sprog- og Litteraturselskabets netportal adl.dot.dk, således at nyere skønlitterære tekster kan føjes til den allerede udlagte klassiske danske litteratur. Kunstrådet har netop i disse dage bevilget et beløb til udvidelse af bogserien »Danske Litterære Klassikere« med skønlitterære titler fra det 20. århundrede.

Der har i den offentlige debat og også her i dag været diskuteret, om der skulle skabes større enkelhed i retskrivningen. Jeg er ikke uenig i, at antallet af dobbeltformer bør kunne indskrænkes, således som også Dansk Sprognævn har været inde på. I mange tilfælde kan det være et fremskridt at blive enig om, at et ord kun bør

kunne skrives korrekt på én måde. Men jeg vil samtidig gøre opmærksom på, at sproget ikke skal forenkles så meget, at dets righoldighed forsvinder.

I den forbindelse vil jeg understrege, at jeg ikke er tilhænger af, at der skal være større stemmæssig overensstemmelse mellem talesprog og skriftsprog, end der er nu. Vi kan ikke ændre stavning af dansk skriftsprog i takt med talesprogets udvikling.

Hvis hver generation staver på sin måde, får vi for alvor kommunikationsproblemer, og alle alfabetiserede registre og kataloger må laves om. En dansk sprogforsker har sagt, at en sådan retskrivningsreform vil koste lige så meget som en Storebæltsbro, og det vil være et brud på den kulturelle kontinuitet. Fortiden bliver endnu mere fjern. Tekster fra tidligere tider bliver vanskeligere at læse. Dansk retskrivning tilegnes bedst, når der undervises ordentligt i stavning, og når børn udvikler gode læsevaner fra barndommen.

Jeg kan tilføje, at Kulturministeriet ikke har kendskab til danske sprogfolk, der anbefaler en sådan radikal tilnærmelse mellem talesprog og skriftsprog.

Jeg vil også godt benytte lejligheden til at nævne, at dialekter er en rigdom for et sprog. Det er beklageligt, at de langsomt er udsat for at udviskes, men det er en udvikling, som vi ikke selv er herrer over. Jeg kan kun opfordre til, at interesserede værner om og dyrker deres lokale dialekt, det være sig i sprogforeninger eller andre sammenhænge.

Vi bruger sproget til at deltage i fællesskabet på alle niveauer, og så er det jo også sådan, at modersmålet helt uden konkurrence er det sprog, man er bedst til at udtrykke sig på.

Regeringen har gennem de initiativer, som er fremgået af redegørelsen og debatten, sikret, at det danske sprog styrkes på alle niveauer, og vi vil fortsat følge udviklingen med henblik på at sikre, at dansk også i fremtiden vil være et komplet og samfundsbærende sprog.

Kl. 11.35

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

To spørgsmål i første omgang. Ministeren siger, at der ikke er behov for en sproglov, og at der ikke skal lovgives på området. Men vi har faktisk allerede nogle love på området, eksempelvis sprognævnens loven af 1997 og retskrivningsloven af 1997, så det er ikke noget helt nyt at skride til

lov på området, som jeg mener er vigtigt, sådan at vi kan skabe nogle gode rammer for sproget.

Mit andet spørgsmål er: Hvorfor de mange afvigelser fra sprogudvalgets redegørelse og ministerens redegørelse? Det er egentlig en udmærket redegørelse, som sprogudvalget er kommet med. Hvorfor er der de mange afvigelser i forhold til ministerens redegørelse?

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Blot for at slå det fast: Det er meningsløst at tale om en egentlig sproglov. Jeg ved ikke, om spørgeren vil til at idømme bøder, fordi man siger for mange øh'er, eller man vrøvler for meget i Folketingssalen. Så skulle der udstedes rigtig mange bøder generelt. Så det kan man altså ikke rigtig forestille sig, for hvad ville være konsekvensen af, at man ikke overholdt en sådan lov?

I forvejen har vi et komplet sprog og en offensiv indgang til det fra hele Folketingets side, og det mener jeg så at sige er nødvendigt nok, og det er også klart nok, hvad vores ansvar er, og hvad vi har tænkt os at tage af initiativer i fremtiden. Så der er ikke brug for en egentlig lov på området.

Med hensyn til Lundudvalgets præsentation, som var fremragende, et godt stykke arbejde, så er det jo blevet brugt som inspirationskilde for regeringens redegørelse til Folketinget. Der er hentet utrolig mange gode eksempler og megen inspiration fra Lundudvalget. Jeg kunne sådan set være enig i langt det meste af det, som Lundudvalget anbefalede. Det var et rigtig godt stykke arbejde, og det vil man kunne genkende i regeringens redegørelse.

Så der er ikke de store uoverensstemmelser. Selvfølgelig vil der være nogle konkrete steder, hvor man er uenig i håndteringen eller i, hvordan man implementerer det. Men det, der stod i Lundudvalgets arbejde, er jeg principielt enig i, så godt som det hele.

(Kort bemærkning).

Naser Khader (RV):

Jeg har mange gange understreget, at vi ikke skal have en sproglov a la Polen eller Frankrig, hvor man kan risikere at få bøder. Det er jo ikke det, det handler om. Det handler om at få en sproglov, der minder lidt om den svenske eller norske. Der er heller ikke tale om sanktioner, hvis man ikke bruger sproget ordentligt. Det handler om at få skabt nogle gode rammer. Det

at have en sproglov er en måde at sætte fokus på det danske sprog på.

Vi skal ikke ind og blande os i, hvordan man bruger sproget, eller hvordan man fordanser fremmedudtryk. Det mener jeg ikke vi skal blande os i som politikere, men hvorfor får vi ikke en sproglov, der ligesom sætter nogle gode rammer for det danske sprog?

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Fordi det er unødvendigt. Regeringen har påtaget sig det ansvar løbende at være med til at udvikle det danske sprog, støttet af et meget bredt flertal i Folketinget. Så godt som alle Folketingets partier er jo enige i strategien om, at det danske sprog skal udvikles.

Men vi vil ikke putte det danske sprog ind i en egentlig zoologisk have, hvor det ikke må udvikles, og hvor man stationært fastholder sproget som et konformt sprog, der ikke må blive udsat for påvirkninger udefra, for selvfølgelig må det det – selvfølgelig må det det.

Men vi er os vores ansvar bevidst og sikrer os, at det danske sprog kan udvikle sig inden for de rammer, vi nu engang udstikker. Lad os tage et eksempel. Når man udgiver opgaver fra universitetet, afhandlinger osv., så vil vi nu bede om, at der på dansk bliver en mere udførlig redegørelse for, hvad det projekt handler om, end der tidligere har været.

Men samtidig skal man selvfølgelig have mulighed for at dyrke internationale sprog på nogle studier, engelsk, fransk eller tysk, eller hvad det er. Parallelsprog hedder det. Man skal igen passe på, at man ikke bliver alt for protektionistisk. Man skal passe på, man ikke opfatter dansk som en anakronisme, men man skal opfatte dansk som et sprog i en moderne udvikling, som har brug for omsorg, men ikke brug for at blive lukket inde. Det er forskellen.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at vide, hvilke initiativer til sproglov det er, ministeren henviser til, for hverken de forslag til sproglov, som Det Radikale Venstre eller SF er kommet med, indeholder noget som helst med protektionisme eller indsnævret. Tværtimod.

Det, der ligger i regeringens redegørelse, er jo dybest set nogle bløde anbefalinger, nogle venlige henstillinger. Jeg tror, det er det, statsministeren ville kalde det rene rundbordssnak. Det er

konsekvensløshed, og der er ikke noget for noget i det.

Derfor er spørgsmålet: Hvad nu, hvis de bløde henstillinger ikke bliver efterlevet? Ville det så ikke være rart, at man havde et håndtag i form af en sproglov, som siger: Her skal vi aktivt udvikle det danske sprog med de og de redskaber?

Kl. 11.40

Så vil jeg godt lige afslutningsvis spørge: Hvornår er det blevet dansk at sige dot.dk?

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Hvis vi tager det sidste først, så er det jo netop udtryk for, at det danske sprog ikke skal kapsles ind. Det er nu engang den måde, man udtrykker sig på inden for it-verdenen, og man må jo regne med, at dansk er et sprog, som også må kunne gå i en dialog med andre sprog og med den teknologiske udvikling i den verden, vi lever i.

Se, årsagen til, at vi generelt er imod en sproglov, er, at vi mener, at de initiativer, vi har taget, er tilstrækkelige. Jeg synes, at det, som hr. Ole Sohn taler om her, er lidt sådan dobbelttungeagtigt, for det, jeg hørte hr. Ole Sohn angribe Venstres ordfører for, var hele spørgsmålet omkring de tiltag, vi har besluttet at implementere i folkeskolen. Det er jo netop en konsekvent holdning til, at man skal lære dansk i folkeskolen, at der kommer minimumstimetallet i 1.-2.-3. klasse inden for dansk, at vi strammer bekendtgørelsen op også i gymnasiet med hensyn til læreplaner. I det hele taget skal man lære noget mere dansk i skolen. Det er en konsekvent tilgang til det, for på den måde bliver man relevante samfundsborgere, kan indgå i det demokratiske liv og komme ud på arbejdspladsen.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi bliver desværre nødt til at sætte dot for ministerens svar. Og så er det hr. Ole Sohn.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg synes altså, ministeren taler udenom eller forsøger at tale udenom. Når ministeren siger, at han stort set kan følge hele Lundudvalgets indstilling, så forstår jeg ikke, hvorfor der ikke er mange flere af de visionære tanker, der er i Lundudvalgets redegørelse, som er blevet implementeret af regeringen.

Et eller andet sted får man fornemmelsen af, at regeringen måske gerne med ord ville sige no-

get om sprogets vigtighed, men man vil ikke være med til at sikre i fremtidige generationer, at dansk er et kulturbærende sprog, som aktivt udvikler sig. Det forstår jeg simpelt hen ikke.

Derfor så en sidste ting. Når ministeren nu skal efterrationalisere decembers beslutninger, er ministeren så ikke ud fra en sprogvinkel ked af, at videnskabelige tidsskrifter er kommet på negativlisten og dermed har mistet portostøtten og dermed ikke kan bidrage til at mangfoldiggøre de videnskabelige rapporter på dansk, som ministeren lige netop har stået og talt for?

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Nu ved jeg ikke, om jeg røber nogen hemmeligheder for SF's ordfører, men mange af de danske videnskabelige tidsskrifter er skrevet på engelsk. Sådan er den virkelige verden nu engang. Jeg har ikke noget som helst problem med, at der skåret i portostøtten. Det er et rent snit. I et demokrati må man udgive alle de blade, man selv vil udgive, og man må også selv finansiere det for de kontingenter, man får ind, og med de betalinger, der kommer ind.

Så det er et fuldstændig gennemsigtigt demokratisk samfund, vi lever i. Det virker lidt absurd og lidt for omsorgsfuldt, når man vil give folk penge for at udgive blade, som de har fri ret til at udgive. I alle mulige andre lande diskuterer man, om man i det hele taget må udgive blade. I Danmark er vi meget glade for, at man udgiver dem, og der er fuldstændig frit slag for et hvilket som helst blad, der vil udgives.

Vi tager det skridt for skridt i vores udvikling af det danske sprog. Vi mener ikke, der er brug for rigoristiske love. Vi mener ikke, der er brug for en stor, omsorgsfuld sproglov. Vi mener, at de tiltag, vi har gjort på undervisningsområdet, i folkeskolen, gymnasiet, de videregående uddannelser, på kulturområdet, er gode. Blot som et konkret eksempel kan jeg nævne, at i de aftaler, vi har lavet med Danmarks Radio, skal der nu spilles mere dansk musik i Danmarks Radio, og der skal tages hensyn til, at der skal tales et ordentligt dansk. Så vi tager det altså område for område og sikrer os, at dansk udvikles.

Første næstformand (Svend Auken):

Så går vi videre i spørgerækken, og den næste spørger eller indlægsholder er hr. Søren Søndergaard.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg erkender fuldstændig, at der kan være gode argumenter mod en sproglov, men jeg vil i al venskabelighed sige til ministeren, at jeg ikke synes, det er et godt argument at lave en karikatur, sådan noget med, at man skal 10 år i fængsel, fordi man har sagt øh eller sådan noget. Det er der jo ingen, der har foreslået her. Det er jo slet ikke det, der er intentionen bag det, vi har hørt fra De Radikale og fra SF. Så jeg synes, ministeren skal prøve at fokusere på de gode argumenter, han synes han har mod en sproglov.

Kl. 11.45

Så har jeg et helt konkret spørgsmål til ministeren med udgangspunkt i, at Lundudvalget jo bl.a. skriver, at det i høj grad er medierne, som sætter den sproglige dagsorden. Der kom jo i december et brev fra Forum for Billedmedieoversættere i Dansk Journalistforbund, som ministeren sikkert også har fået, hvor de foreslår, at man i public service-kontrakterne skal indføje, at stationstekstning af fremmedsprogede og danske film og tv-udsendelser skal tage hensyn til seernes gennemsnitlige læsehastighed, defineret som ca. 12 ansøgninger i sekundet.

Jeg vil høre: Er det et forslag, som ministeren har behandlet, og hvad er i så fald ministerens indstilling til forslaget?

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Det er et spændende forslag, som vi selvfølgelig kigger på. Jeg kan sige, at vi har lavet en ny aftale med Danmarks Radio og med TV 2 om, at vi sammen med Videnskabsministeriet samfinansierer udviklingen af et talegenkendelsesprogram, som betyder, at dansk fjernsyn forhåbentlig – man må passe på med, hvad man lover heroppefra – senest i løbet af et par år vil opleve, at der vil være en tekstning af alle danske programmer på fjernsynet.

Udviklingen af det talegenkendelsesprogram er en relativt kompliceret øvelse. Men nu har vi bevilget nogle penge til det, og vi har bedt Danmarks Radio og TV 2 om at gå ind i projektet. Det har de været konstruktive over for. Kulturministeriet har bevilget penge til det, og Videnskabsministeriet har bevilget penge til det. Nu prøver vi at udvikle programmet, og der vil vi bl.a. også tage hensyn til det forhold, som hr. Søren Søndergaard er inde på her, og se på, om det kan spille med ind i udviklingen af et sådant program.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det var med glæde, at jeg hørte ministeren nævne, at der vil blive taget nogle initiativer til, at det talte danske sprog vil blive forbedret på public service-kanalerne.

Jeg spurgte også fra talerstolen, hvad ministeren havde tænkt sig at iværksætte af konkrete tiltag, og mit spørgsmål går på: Hvad har ministeren tænkt sig konkret at gøre, og hvor lang tid vil der gå, for vi er altså mange, der er utålmodige, og vi er mange, der synes, det er skrækkeligt at høre på den forfladigelse af det danske sprog, som der sker?

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Der står i den public service-kontrakt, som Kulturministeriet har lavet med Danmarks Radio, at de skal forbedre det talte danske sprog i Danmarks Radio, og at de skal være opmærksom på det. Det vil sige, at de i de årlige tilbagemeldinger, der kommer fra Danmarks Radio, hvor de viser, hvordan de har opfyldt den kontrakt, vi har indgået med dem, skal dokumentere, at de har gjort noget for det talte danske sprog i Danmarks Radio. Det handler om oplæsere, det handler om radio- og tv-programmer. Det vil der blive taget hensyn til, og det vil der blive taget fat på.

Det samme med hensyn til afspilningen af dansk musik. Der skal spilles mere dansk musik i Danmarks Radio i årene fremover. Vi har gjort det samme med den nye femte radiokanal, Sky Radio. Som noget helt unormalt og ikke særlig typisk borgerligt har vi valgt at sige, at der skal spilles 30 pct. skandinavisk musik på den nye kommercielle kanal. Det er helt uhørt, sandsynligvis i hele verden, men det har vi gjort for at være med til at fremme dansk musiks udvikling i Danmark.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Som ministeren jo ved, kender undertegnede godt den public service-kontrakt, der er indgået i medieforliget, så jeg ved også godt, hvad den indeholder. Det, som jeg nok er mere interesseret i at vide, er, hvordan ministeren vil få den dokumentation, og hvad dokumentationen går ud på.

Vi bruger alle sammen nogle floskler om nogle intentioner, men der kommer aldrig noget konkret ud af det. Så har ministeren tænkt sig

det som et hyrdebrev, har ministeren tænkt sig at få det skriftligt? Jeg bryder mig ikke om de gode intentioner, jeg vil se noget konkret på bordet.

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Gode intentioner er vel altid gode? Spørgsmålet er, hvordan de bliver gennemført. Jeg kan love, at vi holder skarpt øje med det, for det er jo en sag, som forligspartierne bag medieforliget går meget op i, inklusive fru Louise Freverts parti, Dansk Folkeparti.

I den dialog, vi løbende har med Danmarks Radio, vil vi gøre opmærksom på det, men jeg ved, at Danmarks Radio også vil melde tilbage om, hvilke initiativer de har taget på det her område, når de skal afrapportere fra det første år. Vi vil gøre opmærksom på det i den dialog, vi har med Danmarks Radios ledelse.

Kl. 11.50

Første næstformand (Svend Auken):

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, siger vi tak til ministeren. Er der nogen, der ønsker ordet i anden omgang? (*Ophold*). Det er ikke tilfældet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om postbefordring.

Af trafikministeren (Flemming Hansen).
(Fremsat 17/12 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Svend Heiselberg (V):

Nu kan det jo være svært for en vestjyde at tage ordet efter sådan en kvalificeret debat om det danske sprog, men jeg håber, at det går alligevel.

Jeg vil indledningsvis gerne fastslå, at vi i Danmark har et postvæsen, som vi kan være tilfreds med. Man kan egentlig undre sig over, at der i så stor en virksomhed ikke oftere opstår problemer i forhold til kunderne. Vi må jo med-